

Силабус курсу
Спеціальна андрагогіка та професійне
реабілітування

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка
Спеціальність: 016 Спеціальна освіта
(Фізична реабілітація)
Освітньо-професійна програма
«Спеціальна освіта (Фізична реабілітація)»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: ауд. 607
Консультації: четвер 14.05, ауд. 607

Керівник курсу

Канд.мед.наук Вакуленко Л.О.
Контактна інформація: 0964904167

Анотація дисципліни

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними основами організації навчання та професійного реабілітування дорослих людей з інвалідністю.

Зміст дисципліни розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері спеціальної освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Тема	Результати навчання
ТЕМА 1. Історія становлення та розвитку практики навчання дорослих. Етапи становлення теорії та практики навчання дорослих у міжнародному досвіді	Основні тенденції розвитку андрагогічної науки. Проблемні питання освіти дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку.

ТЕМА 2. Навчання дорослих людей з інвалідністю у системі неперервної освіти	Освіта дорослих як сфера соціальної практики та відображення концепції безперервної освіти. Неперервність освіти як принцип навчання, умова становлення людини. Історичні витоки неперервності в освіті.
ТЕМА 3. Доросла людина з порушеннями психофізичного розвитку як суб'єкт навчання	Соціально-освітній та психолого-андрагогічний аспекти неперервної освіти дорослих людей з обмеженими фізичними можливостями. Функції неперервної освіти. Поняття про формальну, неформальну та інформальну освіту.
ТЕМА 4. Поняття дорослості у віковій психології	Теоретичні основи вікової психології. Дорослість як етап онтогенезу. Різні підходи до вікової періодизації. Психологія дорослої людини. Становлення суб'єкта життєдіяльності й індивідуальності на етапі ранньої дорослості. Динаміка життєвої проблематики дорослої людини та її взаємозв'язок з освітою. Переваги та протиріччя освіти у дорослому віці.
ТЕМА 5. Особливості дорослої людини з обмеженими фізичними можливостями	Специфічні характеристики дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку. Основні психофізичні закономірності розвитку дорослих. Ставлення дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку до навчання. Причини, які зумовлюють навчання дорослих людей з обмеженими фізичними можливостями. Фактори, які впливають на навчання дорослих інвалідів
ТЕМА 6. Особливості пізнавальних процесів дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку	Динаміка окремих інтелектуальних функцій, особливості емоційного розвитку особистості у ранньому дорослому віці. Особливості життєдіяльності у зрілому дорослому віці, розвиток Я-концепції, спонукальної сфери, особливості емоційної сфери, пізнавальних процесів у зрілому дорослому віці. Особливості життєдіяльності, Я-концепції та пізнавальних процесів у старості. Особливості корекційної педагогічної та психокорекційної роботи у дорослому віці
ТЕМА 7. Андрагогічні основи професійного розвитку людини з обмеженими фізичними можливостями	Андрагогічний потенціал професійної освіти. Закономірності переходу від дитячої до дорослої моделі навчання. Принципи організації навчання дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку в освітніх установах додаткової професійної освіти. Розвиток особистісного потенціалу у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації
ТЕМА 8. Адаптивні системи професійної освіти дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку	Доросла людина в сучасному освітньому середовищі. Принципи розвитку сучасної системи освіти дорослих. Специфіка освіти дорослих інвалідів. Адаптивні системи освіти дорослих. Андрагогічний потенціал неформальної освіти, самоосвіта
ТЕМА 9. Традиційні та інноваційні форми професійного навчання дорослих людей з обмеженими фізичними можливостями	Основні організаційні форми та навчальні технології освіти дорослих. Модульне та дистанційне навчання, інформаційні технології. Управління в освіті дорослих.

ТЕМА 11. Акмеологічні підходи в освіті	Акмеологічні моделі, критерії та показники професійної освіти. Формування та розвиток професійної компетенції та її спеціальних видів. Особистісний аспект продуктивної професійної діяльності. Підготовка та перекваліфікація безробітного населення
ТЕМА 12. Основи професійної діяльності корекційного андрагога	Особливості навчаючої взаємодії у системі освіти дорослих людей з порушеннями психофізичного розвитку. Принципи та технологічні основи навчання дорослих. Корекційний андрагог як представник педагогічної професії. Проблема підготовки кадрів для системи освіти дорослих інвалідів. Ризики у роботі корекційного андрагога.

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики
ФК-1.	Здатність знати нормативно-правові основи спеціальності «Спеціальна освіта, корекційно-педагогічної діяльності і професійних обов'язків; уміти налагоджувати міжособистісні стосунки; досвід соціальної, корекційно-педагогічної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності.
ФК-2.	Здатність вміти виробляти власну стратегію і тактику соціальної поведінки, професійної діяльності з урахуванням інтересів групи (колективу); досвід продуктивної організаційної діагностичної, реабілітаційної, абілітаційної і корекційної роботи в освітньо-професійному середовищі, відстоювати інтереси осіб з ООП.
ФК-3.	Здатність знати основні способи і засоби міжособистісної комунікації, стилі мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі спеціальної освіти; вміти постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і корекційно-педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній і науковій діяльності).
ФК-4.	Здатність мати психолого-педагогічні, корекційно-методичні та фахові знання; вміти відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей осіб з особливими освітніми потребами; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби навчання та виховання у ВНЗ та корекційного

	процесу в закладах освіти та охорони здоров'я; досвід організації корекційно-педагогічного процесу та педагогічного спостереження за викладанням фахових дисциплін; здатність удосконалювати власну викладацьку та корекційно-педагогічну діяльність).
ФК-5.	Здатність знати методологічні та психолого-педагогічні основи корекційної роботи при різних психофізичних порушеннях у осіб з особливими освітніми потребами; вміння проводити корекційно-розвиткову роботу у різних типах закладів.
ФК-6.	Здатність знати основні правила наукової організації дослідно-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності; вміння раціонально організувати власний науково-дослідний і корекційно-педагогічний процес, самостійно контролювати їх результативність, ефективність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних інноваційних педагогічних і корекційних технологій).
ПРН 1.	Володіє знаннями про організацію, управління, нормативно-правове забезпечення, соціально-економічні та культурні умови діяльності спеціальних освітніх установ для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, інклюзивних навчальних закладів та навчально-реабілітаційних центрів; сучасні досягнення корекційно-педагогічної теорії і практики; Закон України про освіту, Конвенцію про права дитини, нормативно-правові акти та державні документи з питань навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку; державну мову відповідно до чинного законодавства про мови в Україні.
ПРН 8.	Володіє знаннями про вимоги до оснащення та обладнання навчальних кабінетів, класів, корекційних закладів.
ПРН 9.	Вміє проектувати, планувати і проводити корекційну роботу, здійснювати їх інформаційне, методичне, фінансове та кадрове забезпечення.

Літературні джерела

1. Шевцов А.Г. Особистісно центрована концепція формування реабілітаційного простору професійної освіти // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету : Серія соціально-педагогічна. Випуск VII. / За ред. О.В.Гаврилова, В.І.Спивака. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В.С., 2007. – 420 с. – с. 94 – 103.
2. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології : монографія / А. Г. Шевцов. – К. : МП «Леся», 2009. – 483 с.
3. Шевцов А.Г. Корекційна андрагогіка як новітній науковий феномен // Дефектологія. – 2007. – № 3. – с. 45 – 50.
4. Шевцов А. Г. Студенти з порушеннями опорно-рухового апарату в інтегрованому навчальному закладі. Нариси до методики організації інтегрованого навчання молоді з порушеннями опорно-рухового апарату в умовах професійної освіти : навч.-метод. посіб. / А. Г. Шевцов, Т. Є. Єжова; за ред. А. Г. Шевцова. – К. : Видавничий дім «Слово», 2014. – 96 с.
5. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огородійчук та ін.. - К.: Каравела, 2007. – 344 с.

6. Государев Н. А. Социально-педагогическое обеспечение высшего образования студентов с последствиями детского церебрального паралича : автореф. дисс. на соискание ученой степени д-ра пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Н. А. Государев. – М., 2004. – 34 с.
7. Гребенюк Т. М. Соціально-психологічна адаптація інвалідів з вадами зору до навчання у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата психол. наук : 19.00.08 «Спеціальна психологія» / Т. М. Гребенюк. – К., 2008. – 21 с.
8. Громкова М.Т. Андрагогика: Теория и практика образования взрослых. – М. ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 495 с.
9. Зарубина И. Н. Коррекционно-педагогическая поддержка студентов с нарушением зрения, обучающихся в высших учебных заведениях : автореф. дисс. на соискание ученой степени кандидата пед. наук : спец. 13.00.03 «Коррекционная педагогика» / И. Н. Зарубина. – М., 2006. – 22 с.
10. Литовченко С. В. Особливості навчання осіб з порушеннями слуху у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата пед. наук : спец. 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / С. В. Литовченко. – К., 2006. – 21 с.
11. Мурашко В. В. Социально-психологические факторы адаптации студентов с нарушениями зрения к условиям обучения в вузе : автореф. дисс. на соискание ученой степени кандидата психол. наук : спец. : 19.00.10 «Коррекционная психология» / В. В. Мурашко. – СПб., 2007. – 20 с.
12. Основы андрагогики : Учебное пособие / И. Колесникова, А. Марон, Е. Тонконогая и др. – М.: „Академия, 2003. – 240 с.
13. Савчин М. В., Василенко Л.П. Вікова психологія : Навчальний посібник. – Київ: Академвидав, 2005. – 360 с.
14. Синьов В. М., Коберник Г. М. Основы дефектологии : навч. посібник. — К.: Вища шк., 1994.— 143 с.
15. Специальная педагогика / Л.И. Аксенова, Б.А.Архипов, Л.И.Белякова и др.; Под ред. Н.М.Назаровой. – М.: Издательский центр „Академия”, 2001. – 400с.
16. Таланчук П. М. Супровід навчання студентів з особливими потребами в інтегрованому освітньому середовищі / П. М. Таланчук, К. О. Кольченко, Г. Ф. Нікуліна. – К. : Соцінформ, 2004. – 128 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись у онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 – усне опитування, тести, завдання	35
Модуль 2 – усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ – презентація на одну з вибраних тем	15
Екзамен – тести, завдання	20